ПЕРЕДМОВА

«Англійська мова для навчання і роботи» − це друге видання навчального посібника для бакалаврів галузі знань 0506 Розробка корисних копалин, яке перероблено з урахуванням побажань і зауважень головних учасників навчального процесу: студентів, викладачів вищих навчальних закладів та інших сторін, зацікавлених у ефективному вивченні/викладанні дисципліни «Іноземна (англійська) мова».

Посібник розроблено відповідно до державного та галузевого стандартів з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій щодо мовної освіти. Він цілком і повністю відтворює зміст навчальної та робочої програм нормативної навчальної дисципліни «Іноземна (англійська) мова».

Головна мета – формування у студентів *загальних* та *професійно-орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетенцій*.

Навчальний посібник складається з п'яти томів, розроблених колективом авторів, кожний з яких відповідав за навчально-методичні матеріали окремого тому:

Том 1 **'Socialising in Academic and Professional Environm**ent**'** (Спілкування в соціальному, академічному та професійному середовищах) – І.І. Зуєнок.

Том 2 **'Obtaining and Processing Information for Specific Purposes'** (Стратегії пошуку інформації в іншомовних друкованих та електронних професійно-орієнтованих джерелах та дослідження іншомовних джерел) – І.І. Зуєнок.

Том 3 **'Discussions and Presentations'** (Дискусії та презентації) – Н.В. Поперечна, О.Д. Швець.

Том 4 **'Communicating in Writing'** (Професійне іншомовне письмо) – Н.В. Поперечна, О.Д. Швець.

Том 5 **'Grammar Review and Practice'** (Практикум-довідник з граматики) – С.І. Кострицька.

Кожний том містить три частини, що відповідають основним видам навчальної діяльності: частина I ***'In-class Activities'*** (Завдання та вправи для аудиторної роботи), частина II ***'Self-study Resources'*** (Ресурси для самостійної роботи), частина III ***'Testing and Assessment'*** (Засоби діагностики засвоєння навчального матеріалу: тестові завдання й оцінювання, включаючи самооцінювання). Це зумовлено тим, що навчальний посібник розглядається як система, що охоплює всі види діяльності студентів з вивчення англійської мови.

Зміст посібника розроблено таким чином, щоб допомогти студентам оволодіти англійською мовою на рівні B2, необхідному для освітньо-професійного рівня бакалавра. Він охоплює академічний і професійний зміст (галузь знань «Розробка корисних копалин»), ситуативний, який наближено до реального життя, та прагматичний – практичні вміння і навички, що включають уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології.

Структура змісту – модульна, тобто кожний том відповідає навчальним цілям окремих модулів, отже, кожну книгу можна використовувати окремо для вивчення відповідних дисциплін за вільним вибором студента.

Матеріали п'ятого тому розроблено та скомпоновано таким чином, щоб розвинути робочі знання англійської мови як загальної, так і академічної з використанням фахової термінології.

Усі матеріали, що подані в навчальному посібнику, – автентичні, сучасні та відповідають інтересам та потребам студентів. Вони стануть у нагоді викладачам під час викладання вибіркових курсів з англійської мови, а також можуть використовуватися як додаткові навчально-методичні матеріали в межах програм вищих навчальних закладів.

ВСТУП

Том 1 «Спілкування в соціальному, академічному та професійному середовищі» є складовою навчального посібника «**Англійська мова для навчання і роботи»** та відповідає модулю навчальної та робочої програм нормативної дисципліни «Іноземна (англійська) мова».

Метою даного модуля є формування у студентів загальних та професійно-орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної) для забезпечення ефективного спілкування та адекватної поведінки у академічному та професійному середовищах.

У цьому модулі мовленнєві вміння: аудіювання, говоріння (діалогічне, монологічне та полілогічне), читання та письмо, розглядаються і розвиваються інтегровано зі знаннями щодо особливостей використання граматичних структур, лексичних одиниць і функціональних зразків, що подаються у відповідних контекстах і ситуаціях. Велика увага приділяється використанню оригінальних і автентичних текстів, що сприяє розвитку соціолінгвістичної і соціокультурної обізнаності про міжнародні, національні та інституційні особливості різних країн світу. Саме в такому контексті розвивається розуміння про різні культури, правила поведінки та особливості взаємодії між людьми у типових світських, академічних і професійних ситуаціях.

Відтворюючи загальну структуру навчального посібника, Том 1 «Спілкування в соціальному та академічному середовищі» складається з трьох частин: Частина I «***In-class Activities***» (Завдання та вправи для аудиторної роботи), Частина II “***Self-study Resource Pack***” (Ресурси для самостійної роботи) і Частини III «***Testing and assessment***” (Засоби діагностики засвоєння навчального матеріалу).

Частина І «***In-class Activities***» складається з 7 розділів (Units), кожний з яких охоплює типові ситуації, в яких студенти і майбутні інженери можуть опинитися під час навчання та/або майбутньої професійної діяльності, та загальні вміння, визначені ОПП і ОКХ, серед яких вміння навчатися.

Кожний розділ спрямовано на розвиток певних загальних мовленнєвих вмінь та отримання знань про соціокультурні особливості країн, організацій, навчальних закладів тощо, що сприяє розвитку соціолінгвістичної і соціокультурної компетенцій, які є шляхом до порозуміння між студентами і фахівцями різних країн світу.

Структура кожного розділу – логічна, послідовна, чітко визначена і водночас гнучка. Завдання та вправи, що рекомендуються для практичних занять - різної складності, що допомагає організувати процес навчання/вивчення шляхом вибору видів діяльності, які відповідають потребам студентів. Як результат, студенти залучаються до виконання низки різних видів діяльності, серед яких читання та аудіювання текстів, складання нотаток, передача та обмін інформацією усно або письмово, участь у дискусіях і дебатах, виступи з міні-доповідями тощо. Завдання, які потребують більше часу на вивчення та засвоєння, помічено зірочкою (*), що дозволяє викладачам та студентам визначитися з вибором до якого виду роботи їх віднести: аудиторної чи самостійної роботи.

Кожний розділ, який розроблено за моделлю, запропонованою авторами, містить в собі 5 основних блоки: **Introduction** (*вступ*), **Lead-in** (*підготовчі види діяльності*), **Input** (*уведення інформації*), **Controlled Practice** (*контрольована практика*), **Follow-up** (*вихідний блок*).

Розділ починається зі *вступу*, в якому надається перелік ***навчальних цілей*** тобто *що саме студенти робитимуть протягом заняття* і ***очікуваних результатів навчання***, тобто *що саме студенти зможуть робити наприкінці практичного заняття*.

Вступний блок розділу містить ***підготовчі завдання*** **(Lead-in)**, що допомагають студентові налаштуватися до сприйняття нової інформації шляхом розробки/складання карти свого мислення за допомогою мозкового штурму щодо теми розділу. Підготовчі завдання виконуються індивідуально, в парі/команді або всією групою. Мета цього етапу – виявити що́ студенти вже знають за темою розділу, визначити прогалини в цих знаннях і організувати практичне заняття у відповідності до потреб конкретних студентів з використанням усіх частин книги. Такі завдання також дають можливість студентам продемонструвати свої знання, поділитися своїм особистим досвідом та ідеями, отриманими в ході навчання, й показати розуміння теми заняття та власний інтерес до неї.

Усі завдання блоку **Input** умовно підрозділяються на ***перед-завдання***, ***саме завдання*** та ***після-завдання***. Перед уведенням нової інформації пропонуються *перед-текстові завдання*, головна мета яких - налаштувати студентів на текст (усний або писемний), який буде використано як джерело нової інформації, залучити їх до виконання завдання або вирішення проблеми й водночас визначити рівень готовності студентів до сприйняття нового матеріалу (їх володіння вміннями та знаннями з теми, що вводиться).

Саме завдання спрямоване на розвиток у студентів певних вмінь, навичок або стратегій, розширення словникового запасу за темою тощо, що сприяє майбутньому використанню цих вмінь, навичок і знань в інших навчальних і життєвих ситуаціях. Мовленнєві вміння й навички, що розвиваються під час виконання завдань в інтегрований спосіб, виділено жирним шрифтом.

Зміст текстів та/або лексичні одиниці, мовні структури, функціональні покажчики (**Content Focus** або **Language Focus**) відпрацьовуються під час мовної або мовленнєвої ***практики*** - низки завдань або видів діяльності, контрольованих викладачем і спрямованих

на розвиток мови, специфічної для академічного або професійного середовища, або навичок мовлення, необхідних для забезпечення автентичної комунікації. Загалом, це види діяльності та завдання, які інтегрують всі чотири мовленнєві вміння (мовлення, аудіювання, читання, письмо). Для *контрольованої практики* пропонуються завдання, спрямовані на сортування, класифікацію, ранжування тощо та використання отриманої інформації для заповнення пробілів, таблиць, діаграм та інших засобів візуалізації інформації. На цьому етапі доцільно використовувати *парну*, *групову* та командну роботу студентів.

Вихідний блок **Follow-up** – це ***продуктивні завдання***, для виконання яких студенти повинні використовувати здобуті навички, вміння й знання, отримані протягом практичного заняття з вивчення розділу і під час самостійної роботи з вивчення матеріалів, наведених Частині II «***Self-study Resource Pack»***. Це можуть бути письмові завдання, які потребують багато часу на виконання і рекомендуються для самостійної роботи, або рольові ігри та моделювання життєвих ситуацій **Simulation** на практичному занятті в аудиторії**.** У більшості випадках - це низка ***після-завдань***, що пропонуються для самостійної роботи.

Завдяки модульності й циклічності запропонованої моделі, вивчення мови, вступний і вихідний блоки розглядаються як зв'язувальні елементи між розділами. Тому, результат виконання продуктивного завдання може слугувати підготовчим завданням у наступних розділах.

Граматичні структури, які використовуються під час занять з метою розвитку робочих знань їх застосування у певних ситуаціях, наведені біля позначки **Grammar Reference**. Вони опрацьовуються студентами індивідуально за допомогою Тому 5 ***'Grammar Review and Practice'*** (Практикум-довідник з граматики). У разі необхідності викладачі можуть використовувати матеріали частини II ***'Self-study Resources'*** Практикуму для *мовної практики* в аудиторії.

Частина III «***Testing and assessment***» має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу і включає вихідний тест (Розділ 1 **‘Check Your Progress’**) для самооцінки досягнень та виявлення прогалин у вивченні матеріалу модуля за допомогою Розділу 2 **‘Self-assessment’** (Самооцінювання), використовуючи ключі, наведені в цьому розділ. Правильність виконання завдань Частини I модуля можна перевірити за допомогою наведених правильних відповідей у цьому розділі.